

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.
Ide intézendő a lap azelőtt részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adatnak. Héremetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt.
HIRDETÉSI DÍJ:
Ot-hasasos postaihoz egyeztetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilatkozó 4 hasasos postaihoz 20 kr.

KIADÓ-IVATAL:
Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiaz, Sz. Nagy Károly-ház.
Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugyanint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahírdetések.

Lássuk tehát a lázadást.

III.

(6.) Pedig hát a dolgok ma még, ma még úgy szólván jelentéktelenek, sőt minden valószínűség mellett azok is fognak maradni, mert hiszen az az egész izgatás, mely ma még a külföldről intézkedik, minden valószínűség mellett a kabinetek körén kívül és beleegyezésük nélkül történik, s ha az újságíró urak nem lennének olyan nagyon hazafiak, hogy a dolog lebonyolítását hátráltassák, hát az egész mozgalomnak vége lenne, még mielőtt a kabinetek a gondolkodásra időt, az actióra pedig kedvet nyerhetnének. Mert ha bár a kormányok — lehet — nem egészen ártatlanok is, de attól ma még nagyon távol állnak, hogy a fölkelés mellett még csak nyilatkozni is merjenek, s arra valók követeink és konzuljaink, hogy a kabineteket ellenőrizzék, s minden gyanus mozzanatról értesítsék kormányait. Hát hogy ily tudósítások még nem érkeztek, tanúság mellette az, hogy kormányintézkedéseink a nagyobb mérvű actiónak temmi jelét nem viselik magukon.

Mert hát kérem a külföldről jövő izgatás nem mindig oly izgatás ám, mely az illető kormányok beleegyezésével történik, sőt ellenkezően. A kormányok többször helytelenítik és roszalják, sőt történetnek nyílt segélynyújtások, mint a magyaroké volt az orosz-török háború alatt, s mint lett volna az Erdélyben felfedezett fegyveres szervezkedés, a kormány beleegyezése nélkül. Hát ezek a mostani panszláv izgatások is épen úgy történhetnek a kormányok beleegyezése nélkül, sőt az Európában uralkodó hangulatról itélve, azt kell hinnünk, hogy egészen azok nélkül történnek, mert Európa egy kabinete sincs most háborúra hangolva, sőt a viszonyok maguk egészen ellenkezői azoknak, mint mikor így beszélnek a beavatottak: «háború szagot érzek!» — Mert most ugyan nem lehet érezni háború szagot, azon fölül Európa összes sajtója békés hangulatú és színezetű, pedig ez a termometer.

Hozzá Németország szövetsége Ausztria-Magyarországgal, — óriási horderejű dolog. Ilyen szövetség ma egy sincs, nincs oly két állam, mely tisztában volna a másikkal, csak ez. Hát ez a két állam most Európában mind kül-, mind belviszonyai-

nál, — sőt annál inkább belviszonyainál fogva imponál s ma oly erős, hogy akár egész Európával szembe nézhet, csakis neki levén rendjén a szénája. Hát hogy a mai körülmények közt és ma még, egy oly belső ellenséggel küzdő hatalom mint az orosz, oly zilált hatalmu államok középett, melyek egyikétől sem várhatna segítyt és szövetséget, szembe állhatna velünk? — hát mondom: azt ma még feltételezni nem lehet s így minden valószínűség oda mutat, hogy az izgatók a külföldről épen úgy, mint a belföldről saját alapszabályaikban megalapított céljaik szerint saját szakállaikkal dolgoznak; s ha bár kétségtelen, hogy minden törekvésük a kabinetek megnyerésére és actióba vonására irányul, — ma még úgy kell állni a dolgoknak, hogy a mozgalomtól még a szerb, de még a montenegrói kabinetek is távol tartják magukat.

Tehát szándékosan használtam e kifejezést: «ma még». Mert hát nagyon természetes, hogy a mint a diplomaciai viszonyok ma állnak, — semmi kilátás nagyobb háborúra, sőt nem is hiszem, hogy egyhamar legyen. A nagyhatalmak önmagukkal vannak elfoglalva s az orosz lapok azon henczege, hogy Oroszország ma is kész azt tenni, a mit a szerb-török háború következtében tett, nem egyéb, mint a fél nagy hang, melyet egy némely szláv lapról már megszoktunk, mert előző is: Ma, Oroszország nem egy rendezetlen és enyészetnek indult török birodalommal, hanem egy igazi nagyhatalommal találja magát szembe, mely a mellett Németországra támaszkodik; míg ellenben akkor a nihilizmus betegségét még alig érző Oroszországnak könnyű volt a gyenge törökkel kikezdenie, tudva tudván, hogy Ausztria-Magyarországot Németország actióba lépni nem engedi. Azóta tehát mind a kül-, mind a belviszonyok óriási változtak, — s e szerint arról beszélni, hogy a felkelőket az orosz kormány támogatja — ma még — igen korai s nem egyébre, mint a mi ijesztgetésünkre és a felkelők biztatására való.

Igy állnak a dolgok «ma még»; — de hogy komolyabbra fordulhatnak, az minden most uralkodó hangulat daczára is meglehet, mert a hangulat változhatik, különösen pedig ha a magyar ellenzéki képviselő és újságíró urak akarják. Mert előbb

utóbb, ha Oroszországban egy oly áramlat kapna lábra, melynek felhasználásával az orosz kabinet a nihilizmust egydőre legalább ártalmatlanná tehetné, hát előbb-utóbb, — minden megtörténhetik a nap alatt, — de hogy ezt az áramlatot semmi más, csak a mi anyamasszonykodásunk idézheti elő, az bizonyos.

Egyébiránt Ausztria-Magyarországnak akkor se lenne vége. Ausztria-Magyarország ma ott áll, hogy az egész szlávással mérkőzhetik, leverheti és megsemmisítheti Szerbiát és Montenegrót s nyakára láthat azon nagyoz hatalmcsaknak, melyek mellettünk békében megférni nem tudtak. Hogy tehát a dolog háború nélkül elnyomassék, tőlünk függ, de ha a hazafias buzgalom (!) következtében mégis úgy történnek, hogy háború lenne belőle? — hát mi kaphatnánk sebet nagyot, de addig aztán nem lehetne hüvelybe dugni kardunkat, míg el nem taposnánk itt magunk mellett az egész Panszláviát! . . .

— A magyar delegáció befejezte az érdemleges tárgyalást és ezután csak formalitások elintézésével le z elfoglalva, ha csak valami nagyobb differentia nem támad a két delegáció közt, a mitől azonban nem lehet tartani. Az eredmény az, hogy a delegáció tagjai mind szükségesnek tartották a kért költség megszavazását, még az ellenzékiek is. Az utóbbiak fölhasználják ugyan ez alkalmat annak bebizonyítására, hogy Bosznia és Herzegovina megszállása helytelen volt, de kudarcot vallottak e kísérletükkel. A jelen kormány tagjai és Andrássy Gyula gróf joggal válasolták, hogy most nem ezen kérdés vitatása van napirenden, a mi pedig a dolog érdemét illeti, hogy a jelen mozgalom bizonyítja legjobban a megszállás szükségességét. Az ellenzék által indított vita hosszabbá tette ugyan a tárgyalást, de annyi haszna mégis volt, hogy e kérdés még jobban tisztázott, természetesen nem az ellenzék dicsőségére. Hasonlóképen járt az ellenzék, midőn azt akarta elhíttetni, hogy ellentéték vannak a kormány és Andrássy Gyula gróf közt. Ez a kísérlet a végződött, hogy világosan constatatott a kormányok és Andrássy Gyula gróf közt uralkodó egyetértés. Ebben a tekintetben elég hivatkoznunk Szláv közös penztárgymiszter és Andrássy gróf határozott nyilatkozataira. Az ellenzék is lehet tehát hasznos.

— A „Kreuzzeitung“ kegyetlen leczkét ad Szkohelev tábornoknak és azt mondja, hogy Európa most nem olyan korbadt, mint a mouglók berohanásának idejében. A panszlávok

gyűlölete Németország és Ausztria-Magyarország kifejezett hadseregbe futkodik, a panszlávok ellenben csak fantasticus vágyakkal táplálkoznak.

A debr. ref. zsinat által alkotott törvények következő kísérő levél mellett terjesztettek fel:

Császári és Királyi Apostoli Felség! Legkegyelmesebb urunk!

Az evangélium szerint reformált magyarországi keresztyén egyház országos zsinata, Felséged legmagasabb engedélye alapján, folyó évi október 31-ik napján Debreczen szabad kir. városban megkezdvén működését s e hó 24-dik napjáig ülésezvén, eddig elvégzett munkája után, mindenekelőtt legbensőbb érzett haláljának s legmelyebb hódolatának ad kifejezést Felséged magas színe előtt, hogy mint alkotmányos fejedelmé, kinek kormánya alatt élő népek s hitfelekezetek alkotmányos szabadságot s annak sértetlen joggyakorlatát élvezik: hitfelekezetünket is megajándékozta azon bizalommal, hogy országos törvényekben gyökerező zsinattarthatási jogát szabadon és függetlenül gyakorolha sa.

Császári és királyi apostoli felség! a legkegyelmesebb királyi engedély alapján 3 évre terjedő hatáskörrel felruházott ezen országos zsinat, üléseinek első szakában a következő törvényeket alkotta meg és terjeszti fel a legfelsőbb jóváhagyás alá, mely törvényeknek életbeleptetésétől, eképen Felséged legkegyelmesebb jóakarattól függ — meggyőződésünk szerint — a legnagyobb mérvben egyetemes magyar ref. egyházunk organikus egysége valódi jóléte és biztos fennmaradhatása.

Ezen országos zsinat által megalkudott alkotmányos szervezetnek.

I. Fő részt képezi az egyházalkotmány, mely távolról sem új egyházszerződés, hanem csak szabatos formulázása és megállapítása azon elveknek, elsőségi módozatoknak, melyek ref. egyházunk kebleben az életben s gyakorlatban az egyházi szervezésére és kormányzására nézve az idők folyamán kifejlődtek; mindössze a következő új és fontos mozzanatok emelhetők ki abból:

Egyik az, hogy most már törvényhatóságilag meg van állapítva a magyar ref. egyház egysége, a a mennyiben az ergelyi kerület is a magyarországi ref. egyház egyeteméhez tartozik, mint annak alkotó része azon egyetlen

igazságot mond s mázsányi súly — melynek okát nem akarta vizsgálni — esett le szíveről, de még tett egy kérdést:

— Miért maradt ön továbbra is Calneba?

— Főnökeim parancsát vártam. Miután a gróf meghalt, elmehetett semmi nélkül, csak egy elhunyt ígéretet vittem magammal. A rendelet ma reggel megjött s épen el akartam utazni, midőn a halottvizsgáló előrendelt, s mely az itt maradásra kényszerített. Az első vonattal el fogok utazni, gróf ur.

A gróf meg volt elégedve s fejével egyet bólintott s megfordulván, észre vette Ashton urat, ki őt keresni látott.

— Epen önt kerestem, Hartledon lord. Ha azon sokféle ügyben, melyek most a vállaira sulyosodnak, segélyemet óhajta, igen szerencsésnek érzendem magam önnek szolgálni. Igen sok teendője lesz, több mint mennyit tapasztalatlansága, ha szabad magam így kifejezni, sejt. Önnek egy ahoz értő egyént kell maga mellé venni, de ha az ön tanácsomat is óhajtaná, ön tudja, hol találhat meg.

A lelkes szavai udvariasak voltak ugyan, de nem hatottak szívéhez és a „Hartledon lord“ czím igen is visszatetszett Percivalnak. Szíve ösztönét követve, megragadta Ashton kezét s egy kérest intézett hozzá:

— Ashton ur, nem akar ön nekem megbocsátani? Azon nehéz zavarok, melyekbe belerohantam, most véget értek. Hogy mily kevéssé örvendek azon körülményeknek, melyek ezt okozák, csak az isten tudja! de a tény megvan. Engedjen ismét házába lépni s felelje el a mulat.

— Egy tekintetben csakugyan vége a

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Elster balgasága.

Angol regény.
Írta: Mrs. Wood Henry.
Fordította: T. M.-né.
ELSŐ KÖTET.
XI. FEJEZET.
A halott szemle.
(Folytatás.)

Pike délután az erdőben volt, épen azon perczben ért a folyóhoz, midőn a gróf a csolnakkal elment, de keveset figyelt reá, s csak az előbbi tanu, ki szinte akkor jött oda, figyelmeztetése után tűnt fel, hogy a gróf csak egy kézzel evez. Többet egy szóval sem tudott, vagy akart mondani. Ez minden a mit tud s erre meg is esküszik. Ő az előbbi tanuval visszatért Calneba — s a gróft többé elve nem látta.

Ugy látszott ez minden, mit ő s a másik tanu mondani tudtak. Az elnök még azt is kérde, vajjon nem látott-e még valakit a folyónál, vagy annak közelében? Pike azt mondá, egy lelket sem, a mi — mint Hartledon tudta, nem volt igaz, mert őtet látta. Midőn nevet a jegyzőkönyv alá kellett volna írni, egyszerűen csak keresztet csinált.

— Nem tud ön írni? — kérde a tisztviselő.

Pike fejt csóválva, röviden azt felelte: Sohasem tanult. A grófnak, ki őt folyvást vizs-

gálta, úgy tetszett, hogy most ismét nem igazat mondott, s azért azt hitte, hogy e két tanu összebeszélte vallomásaikra nézve s ők a csolnaktól tovább követtek.

Carteret urra jött most a sor. Ő többet nem tudott, mint mit már elbeszelt, ők együtt indultak el, de ő csakhamar elhagyta s többé nem látta. Több tanu nem volt. Senkiesem kékedett a gróf véletlen halálán. Mindenki, ki a vizsgálatot végig hallgatta, osztotta e nézetét. A küldöttség végzése is „véletlen halálra“ szült.

A tömeg erre kitérdült a szobából s mindenfelé elszéledt, véletlenül Hartledon Gorton mellé jutott. Gorton Pikeet kereste, de az mihelyt kihallgatásának vége volt, félre vonta magát a kíváncsi szemek elől s már régen felszerébe bujt. Mint látszott, Hartledon találkozás Gortonnal tiszta véletlen volt: — a gróf azonban egyet inte neki, erre Gorton félrevonult s várt. Az alkonyatban nem láthatták tisztán egymást.

— Egy kérdést óhajtok önöhöz intézni, — kérde a gróf halk, nyomatékos, de nem barátságatlan hangon: Beszél ön bátyám az elhunyt Hartledon lordal kedden?

— Nem, gróf ur, — volt a felelet. Én ugyan kerestem őt, de nem találtam.

— Mit kívánt ön tőle? — Mi hozta őnt vissza Calneba?

— En egy iratot kívántam tőle, méltóságod tudja mely dologban; ő elefeledt azt adni. s én kérni — vizonáza Gorton udvariasan. — Midőn hétfő este elutaztam, jutott eszembe s rögtön visszatértem. Kedden reggel folytonosan kerestem a gróft, de hasztalan. Délután a verseny bevégeztével megerősíttem magam s

a kastélyba mentem, de itt a szolgálktól azt hallottam, hogy még nem tért vissza. Midőn onnan eljöttem, őt véltem látni a kapu előtt elmenve s az országútra térni; utánna futottam, de nem érhetém utól s végre egészen elvesztettem szemem elől. Erre egy mellek utra csaptam s így értem a folyóhoz. A gróf azon pillanatban evezett ott el s én észre vettem tevédesemet. — Talán méltóságod ment el a kapu előtt?

— Ön tudta, hogy a gróf az a csolnokban? Ön felismerte őt? Miért nem téveszté ön őt össze velem?

— En felismertem volna őt, ha közelebb vagyok a kapuhoz s nem tevesztettem volna őt össze méltóságoddal.

Hartledon még mindig figyelmesen vizsgálta Gorton s egy pillanatilag se vette le szemét arcáról.

— S később nem látta ön Hartledon lordot?

— Én őt az egész napon csak egyetlen egyszer láttam, t. i. a csolnokban.

— En . . .

— Ön tehát nem követte őt?

— Miért? En nem kialhattam a partról a grófnak, s azt nem tudtam, hogy lentebb fog kikötöni. En azután egyenesen Calneba mentem azon emberrel — Pikevel, ki egy csavargó, s kinek nagy mulja lehet, mint hiszem, de az nem tartozik rám. Elhatározám az éjet Calneba tölteni, a grófnal reggel beszélni, még mielőtt a kastélyt elhagyhatná; épen egész kényelemmel szívtam pipámat és sörözgettem, midőn a szerencsétlen hír füleimhez jutott.

Hartledon elhítte, hogy Gorton tiszta

lkosság.

1882. február 5. A törvényszék ma folytatta Hoszter rablógyilkos bűnyének tárgyalását. Schleich Engelbert, Hoszter holtan talált gyilkosának esete tárgyalatott. Hoszter ismét tagadt; kijelenti, hogy Schleichnek még színet sem látta. Az elnök erre felmutat egy zsineget, melyet Engelbertnél találtak s constátaltatott, hogy ez a zsineg megfelel a palotai gyilkosság színe helyén talált zsinegnek. Hoszter megmaradt konok tagadása mellett. Ezzel a rablógyilkosságra vonatkozó tárgyalás befejeztetett s a törvényszék attért a Bocsorón elkövetett rablás tárgyalására, melylyel szintén Hoszter vádoltatik. Hoszter itt is tagadt mindent.

A lázadás.

(Hivatalos) A szerajevói országos főparancsnok febr. 5-én délután 5 órakor jelenti, hogy miket tudatva volt a lázadóknak Focsa környékén való összpontosulása, arra bírta Hotze ezredet, hogy legelőbb erre a pontra fordítsa figyelmét. Már előbb érkezett hírek Focsa fenyegetéséről arra indították a főparancsnokságot, hogy Hotze ezredet teljes cselekvési szabadsággal ruhazza fel. A Focsa fenyegetését jelző hírek megvalósultak. Február 1-én a lázadók eltávoztak a Drina balpartján, Focsa felől északra nyugatra elfoglalt állásukról a Tientiste és Bastaci környékén kezdtek egyesülni.

A lázadók Bastaci környékén mentek át a Drinán. Február 2-án a Focsa helyőrség által kiküldött portyázó osztagok konstátálák a felkelőknek Bastaci felé történő jelentékeny csoportosulását; azon napon csapataink harc nélkül szállottak meg Susjenót, február 3-án a csapatok a humicsi karaula, Bastaci és Bród irányában toltak előre és rövidre nagyobbszámú felkelőkkel ütköztek össze, kik heves fegyverharc után visszavertek. Az nap Obadics vezérőrnagy érkezett meg Focsa felé. A felkelők február 4-diken délután, jelentékeny számban megtámadták egyrészt a humicsi karaulát, másrészt Susjenót; mind a két ponton azonban erősen visszavertek. A Bróda intézett heves támadás, szintén visszautasított, noha az ellenség részben 50 lépésnyire közeledett csapataink állásaihoz. Az eddig konstátált veszteség — egyelőre csak összegezzük: — 4 halott, 14 súlyosan megsebesült és 3 könnyen megsebesült. — A lázadók vesztesége jóval jelentékenyebb.

Jovanovics altábornagy jelenti, hogy a laktnyákat és kórházakat megtekintette és mindenütt példás rendet talált. Az utak és az elszállásolási berendezések, valamint a csapatok által előállított egyéb épületek, dícséretet érdemelnek. A kórházakban a megsebesült harcászok a leg gondosabb ápolásban részesülnek.

Külföld.

Merénylet Nikita fejedelem ellen A „Triester Tagblatt”-nak jelentik Csetinből február 3-áról: Tegnap délután kevéssel 3 óra után egy Theodorovics Mihály nevű egyén revolverrel rálőtt az épen kilovágó Nikita fejedelemre, a nélkül azonban, hogy a lövés talált volna. A fejedelem hadsegéde Matanovics azonnal a merénylőre rohamt, a kiszökni igyekezett. Daczára a merénylő szökési kísérleteinek, sikerült őt elfogni. Mikor kihallgatták, azt adta elő, hogy nem volt szándékában a fejedelemre löni, hanem csak a fejedelem fejét fölött repülő kőszáli sasra célozott. Theodorovics sógora Vjemesics megszökött sikszaktól felkelt agítatornak. A fejedelem magának tartotta fent a vizsgálat vezetését és szigorúan megparancsolta, hogy egy merényletet magát, mint a vizsgálatot titokban tartassák. A táviradivital minden e tárgyra vonatkozó távirat továbbított megtagadta s a „Triester Tagblatt” is posta útján kapta meg ezen hirt egyik dalmacziai levelezőjétől.

Napi hírek.

Párbajra hívás. (T) A „Debreczen” című lap f. évi 24-dik számában megjelent „Nem szegényedünk, hanem megzadagodunk” című cikkre vonatkozólag ezennel kijelentem: Hogy bár kívül és bár mikor, — de legszívesebben ezikkiró urral, — Debreczen városának valamely nagyobb helyiségében, a nyilvánosság előtt, megtámadott állításaim bebizonyítására és okadatolására sikra szállni kész vagyok; azon esetre, ha a jury ellenfelemnek itélne az igazságot, az írói segélyegylet javára husz arany lefizetésére kötelezem magamat.

A Tiszaszabályozás tásrulat tegnap és ma a város háza nagy tanácsstermében ülést tartott, melynek tárgya a tisztviselőkre vonatkozó szabályzat módosítása volt.

Ujabb adomány. Ismét egy szép adományt kell a tisztelt közönség tudomására hoznom. Özv. Hegyi Mihályné szül. Józsa Eufrozina asszony ó nagysága, kinek tiszteletreméltó nevével a jótékonyaság terén oly gyakran találkozunk, mint évek óta mindig, úgy most is a főiskolai tápintézet javára 10 o. é. frtot, a szegénysorsu tanulók részére 5 frtot, ezenkívül az Esztergomban újból alapított ref. egyház segélyezésére 1 frtot, összesen 16 frtot keszegetett nálam letenni. Fogadjon a nemeskedő adományozó hölgy, e valóban szép adományért, a vallás és emberiség nevében legforróbb köszönetem kifejezését. — Debreczen,

1882. febr. 6. Tóth Ferencz, főiskolai akadémiai igazgató tanár.

Szerencsétlenség. Tegnap a város alatt a szállóskertek közti uton szerencsétlenség történt. Egy szekeres szalmát vitt szekeren s egyik lovának hátulso lába az istrángba akadt. — A kocsis az ott elhaladó 16—17 éves Zöld Jánost, — helybeli polgár Zöld Mihály fiát, — hivta segítségül; a fiu jóakarattal s készséggel vállalkozott segítségére, de a lovak megbokrosodtak s őt a szekér alá sodorták. — A szerencsétlenség a szekér fején ment keresztül s rögtön meghalt.

Kiadó lak. Ennyi s nem több sokott kiírva lenni azon házakon, melyekben kiadó lakás van. Ebből aztán az következik, hogy a lakást keresőnek 20—30 helyre is be kell kopogtatni, míg egy alkalmas lakásra talál, s viszont megfordítva a háziurnál, s a lakónál egyik alkalmatlanokdó a másik éri, mert a kinek egy czoba kell téjekozatlanságában megnézni a több szobás kiadó lakot is. — Igen helyesen tennék a kiadó lakással bíró házigazdák, ha a kiragasztott czédulákra azt is kiírják hogy a lakás mit foglal magában.

Triesti iparműkiállítás. A triesti kiállítás bejelentési határ-ideje folyó hó 15-ig meghosszabbítatván, ezen intézkedés azon felhívással hozatik közüdomásra, hogy azok kik az említett kiállításon résztvenni óhajtanának, bejelentéseiket alólrött kereskedelmi és iparkamarához mint a kiállítás főbizottságához a fentt kitett napig beküldeni sziveskedjenek, megjegyeztetik miszerint bejelentési iverk a kereskedelmi és iparkamara irodájában minden díj nélkül kaphatók Debreczen, 1882. február 7. A kereskedelmi s iparkamara.

A newyorki magyar társalgó és önszegélyző egylet január 13-án saját helyiségében rendkívüli gyűlést tartott, mely alkalommal kimondatott, hogy az egylet mint segélyegylet működését megkezdheti, a mennyiben az egylet 200 dolláros segélyalappal rendelkezik. A segélybizottság a következő urakból áll: Ballogh Pál, Malocsay F., Roth Pál és Májercsák. Az egyletnek a folyó évre kinevezett hivatalnokai: elnök Malocsay F., alelnök Eszterházy Pál, jegyző Májercsák, tiktár Berger B. L., pénztárnok Karacsonyi. Január 15-én Reményi Ede hírneves művész hazánkba volt az egylet ünnepélyes hivatalos. Megjelenését hársány eljénés kísérte. Az ünnep kedélyes vacsorával kezdődött, mely alkalommal a „párikás” és a „rétes” nagy szerepet játszott. — A vacsora után Szigligeti „Strike”-ja került színre, ezután pedig Reményi Ede csillagotagta hegedű-művészetét frenetikus tapsok kíséretében.

Delin Henrik karmester jutalomjátéka szombaton lesz. Ez alkalommal „A párisi élet” operette fog színre kerülni, melyben csaknem az összes férfi és női személyzet részt vesz.

Valéria főhercegnő fogadott gyermeke. Már volt alkalmunk megemlíteni, hogy Valéria főhercegnő örökbe fogadott egy Kubak Berta nevű, 6 éves kis leányt, kinek atyja a Ringszínházi katasztrófa alkalmával a látogató közt lelta halálát. A kis Berta a Domokosrendű apáczák intézetében van elhelyezve, hol már egész otthoniasan érzi magát.

Mennyi magyar lakosa van Newyorknak? Hivatalos kimutatások szerint Newyorkban 16937 osztrák-magyar alattvaló, és ezek közül 4101 magyar lakik.

Margittán az olvasó-egylet könyvtára javára bált rendeztek, mely minden tekintetben fényesen sikerült, és a könyvtár alapitójét tetemesen gyarapította. Ott volt Margita és vidékének színe java, de még a távolabbi városokból is voltak vendégek. A jelen volt díszes hölgykoszorúból tudósítónk felemlíti: Dr. Gelbstein Józsefnek, egyleti elnöknek bájos unokahugaival, Friedmann Hermin és Janka nővérekkel. Dr. Stern Jakabné, Szabó Erzsik. a., Szabó Mariska k. a., Szabó Ági k. a. Székelydról: Tóth nővérek, Arany Erzsik. a., Szűcs nővérek. Ottományból: Stark nővérek stb. A mulatság világos-viradigt tartott, és tombolával volt összekötve — szép anyagi eredménnyel, mert a fiatal hölgyek oly szeretetre méltóan kínáltak a tombola sorsjegyeket, hogy a fiatalok ellent nem állhatott. Így Friedmann Hermin k. a. maga 50 darabot árusított el. Nagy eredmény e krachos világban!

Farsang vidéken. A m. kir. államvasutak Püspök-Ladányon állomásviztisztviselői, f. évi február hó 11-én, Oláh Józsi debreczeni zenekarának közreműködésével, az ottani vaspálya állomás másod osztaglyu érttermében, zártkörű táncestélyt rendeznek.

600 halász a hullámok alatt. Iszonyu szerencsétlenségről értesítnek Pétervárról, 600 astrachani halász lelta a kaspitengerben halálát. A szerencsétlen halászok egyszerre szállottak csónakaikba a Volga torkolatánál, s kiveztek a nyílt kaspitengerre, hol egyszerre erős vihar támadta meg. Idáig még a 600 halász közül egy sem került meg.

Szerencsétlenség a jégen. Hannoverben a napokban több száz koreszolyzó alatt majdnem egyszerre tört be a tó jége. Szerencse volt még a szerencsétlenségben, hogy a víz alig ért óvig, bár a gyermekek már nyakig merültek. A pályaörök szerencsésen kiszédtek a gyermekeket a hideg fűrdőből, a felnőttek pedig a maguk erejéből kászolódtak ki belőle. E balesetet különben különösen a nők meg fogják fekdüni, mert mire meleg szobába értek, tisztességesen átfáztak.

Élethál-közdelem egy vaddisznóval. Az ungvári közlöny szerint Mocsary Géza, Török József gróf orsz. képviselő s dr. Spitzer ügyvéd a mult heten az új-szemerei erdőben vadkanra vadásztak. Mocsary Géza egy, már a többi társak által megsebzett vaddisznót úgy hasba lött, hogy az alat bele rögtön ki fordult. A sérült vad megfutamodott s lehempergett egy vizmosásba, Mocsary Géza pedig utána futott, de mielőtt a kegyelem-lövést megtehetne volna, a merenek parton elesett s puskájának mindkét csőve esült. Ekkor a vaddisznó nekirohant s rátaposott. de a ránehezülő nagy teher miatt mozdulni nem képes vadász még sem sérthette meg, mert Mocsary két híres vérebe e közben a helyszínére ért s a vaddisznót fültvön fogta. Mocsarynak nem sokáig kellett a válságos helyzetben fekdüni, mert a segélyére siető dr. Spitzer a dühös fenevad koponyáját egy lépésnyiről szétlőtte.

Kéthangú ember. A lipcei színésziskola egyik legutóbbi előadásán egy fiatal ember lépett föl, ki azzal a tüneményeserű sajátsággal bír, hogy barintonhangja mellett egy erős, női hanghoz hasonló soprannal rendelkezik. A 25 éves fiatal embert több híres orvos megvizsgálta, s úgy találták, hogy e mezzosoprann hangot két különösen kifejlett izom hozza létre, melyek a lépésfőt sivalakura összeszorítják s ily helyzetben képesek tartani a hangot megéreltetése nélkül. A fiatal énekes sopranszerpeit Orpheus Romeo, Tankred képezik. Tanulmányainak befejezése után nagyobb színpadokon, különösen Amerikában akar vendégszépeln.

Pillangók februárban. Csáktornayról írják a „Zala”-nak, hogy ott a napokban három pillangót láttak és pedig egy természetudós meghatározása szerint, gyász (Vanessa ant), róka- (Vanessa urticae) és fecske farkú pilanót (Papilio machaon). E látvány az évnek ezen évadában a legnagyobb ritkaságok közé tartozik s magyarázata csakis az enyhe időjárásban lelhető.

A Ring-színházi katasztrófa áldozatairól a bécsi rendőrség pár napmulva fogja kiadani hivatalos jelentését, mely az odaveszetteknek véglegesen megállapított jegyzékét tartalmazza. E szerint az odaégettek összesen 385, a kik közül háromszázat hozzátartozóik is föl ismertek. Az eltűntekül bejelentettek jókora részéről kitűnt, hogy voltaképen soha sem existáltak; ezután egy némely ember akart egy a halottas házba bejutni, hogy valami nevet mondott s a viselője után kérdősködött.

Oroszlán és gyermek. Egy francia lap írja. Egy állatseregletben korlát volt huza az állatok ketrezei és a nézők közt Egy 11 éves fiúcska azonban a korlát alá bujván, annyira közeledett egy nőstény oroszlán ketrechéz, hogy ez őt megragadta, úgy hogy a fiúcska feje és bal karja a ketrechen belül volt. Biliardey zsandár ekkor megkapta a gyermeket derekán és vissza akarta huzni de ez nem sikerült. Az állatseregletbeli szolgák vasrudakkal siettek oda, hogy az oroszlán karmait üssék, de ez kockázatos dolog volt, mivel a rudakkal könnyen taláhatták volna a fiúcska fejét is. Biliardey azonban elég bátor és önfeláldozó volt, hogy benyult a rászórt közé, ki bontotta a fiu fejét az oroszlán karmai közül s hirtelen hátra rántotta. A derek zsandár keze és karja súlyos karczolásokat szenvedett az oroszlántól, a mi a fiúcskát illeti, ez is kapott három jelentékeny karmolást, de ijedsége nagyobb volt sérülésénél.

A szegedi várcs. A város régi s emlékekben gazdag épülete nemsokára el fog tűnni. A vár még főnmalló részének lebontásán a vállalkozók serényen dolgoztak. A vár udvarán volt két emeletes épület már majdnem egészen le van bontva. A külső várfalak bontása is nagy erővel folyik. Ezen falaknál, valamint az alapoknál a bontás nagyon nehezen megy s a falak rendkívüli tömörsége miatt itt folytonosan dynamit-robbantások kell eszközölni. A robbantásokhoz szükséges nagymennyiségű dynamit óvatossággal szempontból a lőporos toronyban van elhelyezve, a honnét az egyes robbantásokhoz szükséges mennyiséget időről-időre kisebb részletekben hordják be a városba.

Hogy jártak meg a csehek az új tizesekkel. Az új tizesek csehesítése gyors véget ért, mihelyt a csehek észrevették, hogy az osztrák-magyar bank erősen foganatosítja azon intézkedését, hogy minden „To plati deszet zlatych” felirattal ellátott tizes csak 5 krajczár levonása mellett fogadtassék el az állam pénztárainál. — Nehány „ravasz” cseh ki akarván kerülni e megkardosodást, — levágta az új pénzjegyeknek e cseh feliratot viselő fehérés színet s úgy mutatta be azokat a pénztáraknál. Most számos ily tizes van forgalomban Cseh- s Morvaország egyes városaiban. De a „tulokos” csehek csehből verdebe jutottak, mert az osztrák-magyar bank csak 9 frt 50 kr fizet ily megcsontított tizezekért. Így tiszser oly nagy veszteséget szenvednek mint a minőt ki akartak kerülni.

A Magyar-Francia biztosító részvény társaság életosztályához 1882. év január hóban a benyújtott 338 drb ajánlat 808.600 frt tőkeről, kiállítottatott 301 darab kötvény 705.500 frt tőkeről. Mióta az életosztály működését megkezdte, az az 1880. február hó 1-től kezdve 8269 darab 19.861.512 frt 12 kr tőkeről szóló ajánlat lón benyujtva és 7012 darab kötvény 16.768.612 frt 12 kr tőkeről kiállitva.

Leszállított áron kitűnő ermelleki befőttek, ősi baraczk, kőkenyiszilva, cseresznye, meggy, aranyalma és ringlót kapható Széchenyi-utca 1814.

nyé, meggy, aranyalma és ringlót kapható Széchenyi-utca 1814.

CSARNOK.

A mult.

Meg-megjelen te előttd
A mult fényes arca —
Meg-megjelen de hirtelen
Tova tűnik:
Nem örvehdetsz rajta.

Es leborúsz asztalodra,
Süü könyüt ejtve —
Száved is sir, lelked is sir,
Feltámadván
A megbánás benne.

S te örökké bánatos lész,
Örök vágytól ejtve —
A mi eltűnt, — a mi meghalt.
Támadjon fel
A mult fényes képe!

Kőrösi Lajos.

Időjárás február 5.

Európa b a n : A nagy légnymomás (773) a kontinens középső tájáról kiterjed annak többi részeire is (765—767). Gyenge szelekkel az idő részint derült, részint felhős, ködös; csapadéktalan, fagyos.

H a z á n k b a n : Többnyire nyugati, gyenge szelek mellett a hőmérséklet a Kárpátok kivételével kissé fölebb szállt; a légnymomás általában keveset változott. Az idő délkeleten felhős, boros, ködös; északnyugaton közepesen derült; általában csapadéktalan.

K i l á t á s a j ö v ő i d ő r e . H a z á n k b a n : Általában napos, felhős-borussal változó időt várhatni, a hőmérséklet csekély változásra mellett.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

(A Magyar távirati iroda eredeti stírgönyel.)

Budapest febr. 7. (Érk. d. u. 2 ó.) A képviselőház mai ülésén Ördögy benyújtja a közeg-szombathelyi vasut engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot. Szapáry négy törvényjavaslatot mutat be. Bauszern Guido személyes kérdésben felel Hermannak; tárgyalott a király körüli miniszterium hivatalnokainak fizetés emelése. Madarász ellenzi a miniszterelnök ajánlja; elfogadtatott.

Praha, febr. 7. (Érk. d. u. 2 óra.) A „Narodne Listy” jelenti, hogy Podoliában, Orosz-, Lengyelország- és Bessarabiában nagy csapatmozgalom van.

Bécs, febr. 7. (Érk. d. u. 2 ó.) Hivatalos körökben mit sem tudnak a Nikita elleni merényletről.

Pétervár, febr. 7. (Érk. d. u. 2 ó.) Szko-belev tábornok beszéde rendreutasítást vont maga után. A sajtó a monarchia iránt correctebb magatartást követ.

Bécs, febr. 6. A Pol. Corr. szt.-pétervári jelentése szerint Skobelev tábornok felköszöntője magas kormánykörökben kellemetlen benyomást hagyott hátra, és a tábornoknak a tapintatlanságot rosszalást fejezték ki. Skobelev ennek következtében beadta lemondását és Párisba utazott. — Az orosz sajtónak Ausztria-Magyarországgal szemben legujabb idő óta észlelhető mérsékelt hangja az orosz külügy-miniszter befolyásának köszönhető, — ki különösen a „Nowoja Wremja” — című lap szívenvelyes irmodorát nyilvánosan elítelte. Kálnoky gróf beszéde Oroszországban igen kedvezően fogadtatott. Hirlik, hogy Ignatieff tábornokot Schuvaloff fogja helyettesíteni.

Páris, febr. 6. A Pol. Corr. jelentése: A francia kormány Szerbia küldötteit minden tekintetben támogatja és becsületbeli dolognak tartja, hogy Szerbia az Union Generale bukása által ne károsítassék. Freycinet jegyzéke mely lakomikus rövidsége által tünik ki sokféle megjegyzésekre adott alkalmat, — és azt oda magyarázzák hogy az új kabinet felette tartózkodó álláspontot fog elfoglalni. Ezen feltevez az egyiptomi kérdésre is áll; a tunisi kérdést illetőleg azonban tévesen hiszik, hogy Freycinet Olaszországgal szemben tervekkel fog előállani.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

V. Bérlet 17. szám.

Szerda febr. 8-án
Prielle Kornélia felléptével

A BOISSY-I BOSZORKÁNY.

Operette 3 felv.

Felolós szerkesztő: Vértess Arnold.
Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.
Kiadó: Kutsai Imre.

